

Rapport 2015

Februari 2016

Redovisning 2015

Konstnärliga resultat

Film Väst hade åtta långa svenska spelfilmer som hade premiär 2015. Det är en tredjedel färre nationella premiärer än normalt. Totalt hade 24 långa svenska spelfilmer nationell premiär under året. Film Väst har mycket begränsad möjlighet att styra när en film har premiär. Det kan därför förekomma relativt stora fluktuationer mellan åren avseende antal filmer som premiärsätts och den samlade profilen på dessa.

De fyra bäst recenserade svenska spelfilmerna 2015 samproducerades av Film Väst. De svenska recensenterna uppskattade mest "Tjuvheder": 4,17 i betygssnitt. "Min lilla syster", "Flocken" och "Efterskalv" följde därefter. Film Västs svenska samproduktioner hade 3,36 i genomsnittsbetyg. Snittbetyget för samtliga svenska spelfilmer låg på 2,92. Medianrecensionen för Film Västs samproduktioner var 3,58.

"Tjuvheder" utsågs av de svenska filmkritikerna till årets bästa svenska film (Greta-priset).

Film Väst hade 13 internationella samproduktioner (lång spelfilm) som hade premiär 2015. Knappt hälften av dessa var nordiska. Ett normalår brukar antalet internationella premiärer vara 17. De internationella samproduktionerna recenserades väl i sina hemländer med betyg en bra bit över genomsnittet.

Två långfilmslånga svenska samproducerade dokumentärer hade premiär; "Vinterboj" och "Ceremonin". Här hamnade betygsgenomsnittet på strax under 3,3.

2015 var ett år bra år för Film Väst internationellt med god representation på så gott som samtliga väsentliga internationella festivaler världen över. Fyra festivaler anses allmänt vara de mest centrala: Berlin, Cannes, Venedig och Toronto. Tre av dem (Cannes, Toronto och Berlin) har en avgörande betydelse för den konstnärligt menade filmens fortsatta internationella liv. De större filmfestivalerna fungerar inte bara som festivaler för en filmintresserad publik utan också som marknader där distributionsrättigheter säljs och där finansiärer möts för att diskutera och möjliggöra nya filmprojekt.

För att en film ska visas i någon av de centrala festivalerna krävs normalt att den har sin världs- eller kontinentpremiär på just den festivalen. Cannes och Berlin väljer bland tusentals inskickade filmer ut ett officiellt program som består av ett fyrtiotal titlar, ungefär lika många väljs till olika sidosektioner. Det är en stor prestation i sig att väljas till en officiell sektion i Cannes eller Berlin.

Film Väst hade fyra samproduktioner valda till festivalen i Berlin, tre i Cannes, en i Venedig och nio i Toronto. Det är sammantaget ett mycket gott resultat även om det var första gången på sju år som Film Väst saknade en film i huvudtävlan i Cannes eller Berlin.

Det finns 15 verksamma filmfestivaler som har så kallad A-filmfestivalstatus. Statusen ges av filmfestivalernas gemensamma organisation. Flera centrala festivaler i världen står utanför organisationen och klassificeringssystemet. I Nordamerika är Toronto den i särklass väsentligaste festivalen. Busan i Sydkorea är en väl så viktig asiatisk festival som Tokyo, Shanghai och Goa som samtliga har A-status.

Film Väst hade 22 filmer och ett TV-drama valda till de olika A-filmfestivalernas officiella sektioner.

Publiken

Biogåendet ökade i Sverige. Totalt såldes drygt 17 miljoner biobiljetter i Sverige. Den svenska filmens marknadsandel sjönk till 19,9 %. Svensk film förlorade 700 000 biobesök jämfört med 2014. Film Västs samproduktioner stod för en tredjedel av premiärerna på långs svensk spelfilm och för drygt 41 % av den svenska filmens totala marknadsandel. Det får anses som ett godkänt utfall. Majoriteten av Film Västs svenska samproduktioner med premiär 2015 har valts på konstnärlig grund.

Kopplingen mellan samproduktionerna och territoriet

Film Väst har sedan 2014 arbetat hårt med att tydliggöra kopplingen mellan de samproducerade filmerna och Västra Götaland. Massmedias intresse av en film är oftast kopplad till tematik, skådespelare eller regissör. En films geografiska utgångspunkt är inte en attraktiv vinkel i rapporteringen. Film Väst äger inte frågan om PR och kommunikation kring filmen. Det avgörande inflytandet över hur och på vilket sätt en film presenteras i media ligger så gott som alltid hos distributören. Film Väst försöker förhandla samproduktionsavtalen så att det inkluderar produktionens arbete med media, regional presskonferens under filmens produktion och en regional premiär.

- I nationell och nordisk/internationell media framgår det så gott som alltid var den samproducerade filmen spelas in. De geografiska kopplingar ges störst medial betydelse i filmer som spelas in utanför Göteborg.
- Det är betydligt mer komplicerat med de samproducerade filmer som gör sitt ljud- och bildefterarbete (postproduktion) i länet. Postproduktion är svårt att göra massmedialt intressant, även om mycket av det i sann mening kreativa arbetet i en film görs under denna fas. Här återstår arbete att göra.

Räckvidd i Västra Götaland

275 000 personer i Västra Götaland såg en av Film Väst samproducerad film på biograf under 2015. Dramakomedi/komedi och familjefilm är det som lockar mest och där är publiken i länet "överrepresenterad", det vill säga en större andel av den svenska publiken bor i Västra Götaland än länets befolkningsandel. "En man som heter Ove" var i princip helt utsåld från premiärdagen fram till nyårsafton i kommuner som Uddevalla, Skövde och Trollhättan. "Micke och Veronica" och "Sune i fjällen" är exempel på andra titlar som presterade bättre per capita än i riket i stort. I Göteborg, som står för cirka 11 % av alla biobesök som görs i Sverige, var Micke och Veronica en än större framgång.

Art house filmen, inte minst den svenska, har av tradition och hävd sin stora publik i Stockholm. Göteborg har fler art house biografier än någon annan stad i Sverige, men publiken väljer inte nödvändigtvis att se en svensk film. "Min lilla syster" är den enda svenska samproducerade art house film som bryter mönstret och har presterat bättre i länet än i landet i stort. "Turist" och "Tjuvheder" är exempel på filmer som fått ett betydligt större genomslag i huvudstadsregionen än i länet.

De samproducerade art house filmerna ses i länet i närmare 90 % av fallen på biograf i Göteborg. De mest omtalade art house titlarna når publiken via filmstudior och andra distributionsformer i övriga delar av Västra Götaland. Biobesök på slutna visningar (skolbio, festivaler, filmklubbar) ingår inte i den officiella statistiken.

Knappt 400 000 av biobesöken på Film Västs samproduktioner i Sverige avsåg en film som vände sig till barn/familj eller ungdomar. I Västra Götaland var det 75 000 som såg en barn- eller ungdomsfilm samproducerad av Film Väst på biograf.

Film Västs samproducerade långfilmer sågs av tre miljoner TV-tittare i Västra Götaland. Barn- och familjefilm stod för drygt 25 % av det totala tittandet (knappt 800 000 tittare).

Film Västs samproducerade TV-dramer hade 7,2 miljoner tittar i Västra Götaland.

Övrigt innehåll, främst för barn, sågs av en miljon tittare i länet.

Man kan försiktigt räkna med fem miljoner tittar på av Film Väst samproducerad film eller TV-drama på någon annan plattform. Det verkliga tittandet kan vara avsevärt större – här saknas tillförlitliga uppgifter.

Det totala tittandet i länet på Film Västs samproduktioner uppgår lågt räknat till 20 miljoner tittar på biograf, TV och andra plattformar.

Utveckling av högkvalitativ och konkurrenskraftig film- och TV-produktion i Västra Götaland

Allmänt

Den samlade produktionsvolymen i Västra Götaland var i princip den samma som 2014. Det innebar att lika många inspelningsdagar i film- och TV-dramaproduktion genomfördes och att antalet mandagar i filmer som gjorde bild- och ljud efterarbete i stort var det samma.

Utveckling av produktionsbolag och postproduktionsbolag

Under året har Film Väst utökat sina satsningar på att utveckla länets produktionsbolag, postproduktionsbolag och kreatörer. Produktionsbolagen är motorn för att utveckla både projekt och kreatörer. Postproduktionsbolagen har varit en nyckelfaktor för att stärka länets internationella konkurrensförmåga.

De större regionala produktionsbolagen har träffats en gång i månaden under hela året. Under 2015 har fokus legat på att stärka bolagens förmåga att:

- agera på en internationell arena (internationell försäljning, internationell distribution, vad krävs för att väljas till en prestigefestival)
- förstå publik och kommersiell film (vilka är kännetecknen, vilka är basegenskaperna som krävs)
- utveckla det egna bolaget (identifiering av styrkor och svagheter, identifiering av utvecklingsområden)
- utveckla metoder för att välja och utveckla filmidéer maximalt

Till varannan träff har en externa expert bjudits in, varannan gång har de ingående bolagens deltagare delat med sig av sina egna erfarenheter.

De deltagare som så önskat har getts möjlighet att identifiera en möjlig mentor som Film Väst sedan anlitat för att under fem tillfällen ge inspiration till bolaget.

Programmet fortsätter under 2016.

Film Väst skapade under 2014 ett utbytesprogram mellan svenska filmproducenter och amerikanska independentproducenter. Programmets syfte var att bygga broar och skapa möjligheter för utveckling av projekt som på ett naturligt sätt förenar Sverige och USA. Den första delen av programmet genomfördes hösten 2014, den andra våren 2015 då åtta amerikanska filmproducenter under en vecka trimmades i hur svenskt och skandinaviskt filmliv fungerar. Utbytet har resulterat i ett antal gemensamma projekt. Några av dem är långt gångna.

Film Väst medarrangerade SOURCES 2 – ett av de ledande utbildningsinitiativen för europeiska och internationella manusförfattare. 23 personer från tolv olika länder deltog i ett veckolångt seminarium i Hindås. Akademi Valands studenter och verksamma manusförfattare i Västra Götaland följde programmets föreläsningar.

Postproduktionsbolagen i Västra Götaland bjöds under året in till träffar vid fem tillfällen. Det är svårt att hitta gemensamma utgångspunkter för samverkan och kompetensförstärkning för dessa bolag. Företagen konkurrerar om samma projekt och volym. Film Väst kommer under 2016 att bjuda in flera internationella experter på hur man organiserar postproduktion i större projekt. Syftet är att stärka postproduktionsbolagens förmåga att arbeta på den internationella arenan.

Film Väst arrangerar varje år produktionsbolagsdagar – en mötesplats där bolag som producerar långfilm och TV-drama ges möjlighet att diskutera och utbyta erfarenheter i aktuella omvärlds- och policyfrågor. 2015 deltog ett sextiotal producenter tillsammans med representanter för Film Väst, Svenska Filminstitutet, Sveriges Television, TV4, Filmpool Nord och Film i Skåne. Målsättningen med dagarna var att skapa ett framåtsyftande och offensiv diskussion om den svenska filmens framtid. Deltagarna formulerade efter dagarna ett gemensamt tiopunktersprogram – ett gott bevis för att evenemanget uppfyllde sitt syfte.

Konstnärligt och publikt genomslag för filmer och TV-dramer producerade av bolag i Västra Götaland

Tre av de åtta långa samproducerade spelfilmer som hade premiär 2015 var producerade av produktionsbolag i Västra Götaland. Det var "Efterskalv", "Flocken" och "Prästen i paradiset". De tre filmernas recensionsnitt låg strax över tre.

En tredjedel av de internationella priser Film Västs samproduktioner erövrade 2015 gavs till filmer producerade av bolag i Västra Götaland. Det var priserna till filmerna: Efterskalv, Flocken, Turist och Freak Out (se ovan).

Sex av de 14 Guldbaggar som Film Västs samproduktioner erövrade vid filmgalan 2016 vanns av "Efterskalv" och "Flocken" – filmer producerade av regionala bolag.

Filmer producerade av produktionsbolag i Västra Götaland sålde knappt 140 000 biobiljetter under 2015, det motsvarar lite drygt tio procent av samtliga biobesök som gjordes på någon av Film Västs samproduktioner i Sverige.

De regionala produktionsbolagens produktioner sågs av knappt fem miljoner tittare när de TV-visades. Det motsvarar drygt åtta procent av det totala TV-tittandet på Film Västs samproduktioner.

Andel av internationella samproduktioner som görs med bolag med säte i Västra Götaland.

Nio av de 13 internationella samproduktioner som hade premiär 2015 samproducerades av ett produktionsbolag i Västra Götaland.

Talangutveckling

Film Västs primära redskap för att utveckla ny talang i länet är den korta filmen. Det är med kortfilmen så gott som alla samarbeten med talanger (som Film Väst bidragit till att utveckla och placera på den svenska film- och TV-dramakartan) startat.

Film Västs långsiktiga arbete med regional talang gav ett bra resultat 2015 och kan prognostiseras bli minst lika bra 2016. De redan prisvinnande produktionerna "Efterskalv" och "Min Lilla Syster" är regisserade av Magnus von Horn och Sanna Lenken som båda är sprungna ur regionen och varit en del av Film Västs arbete med spirande talang. Sanna Lenkens Film Väst samproducerade kortfilm "Äta lunch" var startskottet för Lenkens relation till filmfestivalen i Berlin. Film Väst har medfinansierade flera av Magnus von Horns kortare filmer.

2016 är det dags för Johannes Nyholms "Jätten" att möta publiken. Gabriela Pichler följer upp "Äta sova dö" med "Invasion!", som hon skrivit tillsammans med Jonas Hassan Khemiri. Fanni Metelius gör sin långfilmsdebut med "Jag vill inte bli gammal nu". Alla dessa filmer är sprungna ur långa talangutvecklingsinsatser där kreatörerna och producenterna kunnat utveckla sina idéer tillsammans med Film Väst, som gett såväl ekonomiskt som dramaturgiskt och kreativt stöd.

Film Väst har under 2015 också samproducerat andra nationella talanger som Peter Grönlund ("Tjuvheder"), Axel Peterséns ("Under Pyramiden" premiär 2016) och Alexandra Keining (långfilmen "Pojkarna" premiär på Toronto Filmfestival 2015).

Film Väst i samarbete med Kultur i Väst under ett drygt år provat nyttan av en gemensam fysisk mötesplats "The Hub" - ett led i en mer långsiktig strategi för talangutveckling. Syftet har varit att främja samarbeten mellan kvinnliga filmskapare och att stärka unga semiprofessionella kvinnliga filmskapares möjligheter att ta plats i filmbranschen i Västra Götaland.

Inom the Hub har åtta kvinnliga regissörer, manusförfattare och producenter ur Film Västs målgrupp deltagit i ett utvecklingsprogram tillsammans med sex kvinnliga filmare ur FilmClouds målgrupp (18-30 år).

Under året som The HUB pågick så har Film Västs deltagare i olika konstellationer och på egen hand utvecklat fem långfilmsmanus, två långa dokumentärer och ett flertal kortfilmer. Deltagarna har också agerat bollplank åt deltagarna från FilmCloud samt tagit del av kompetenshöjande insatser som samtal med bransch och workshops.

På kortfilmssidan så har vi satsat på att inspirera och skapa mötesplatser. De insatser Film Väst har gjort är:

- en kortfilmsfrukost tillsammans med Göteborg Film Festival med syfte att samla de som har kortfilmer med i festivalen och de som är intresserade av att få kortfilmer med i festivalen
- en inspirationsdag med fokus på distribution av kort film
- en inspirationsdag med fokus på dokumentärfilm där det fanns möjlighet att anmäla sig och få 15 min att pitcha för SFI:s dokumentärfilmskonsulent

- ett seminarium i samarbete med FilmCloud om hur man pitchar sitt projekt på ett bra sätt.

Mikrobudgetlångfilmer/TV-dramer

I 2015 producerades mikrobudgetfilmen "Exfrun" i regi av Katja Wik av det Göteborgsbaserade produktionsbolaget Kjellsson och Wik. Filmen är ett första försök för att se hur Film Väst i framtiden ska kunna initiera lågbudgetfilmer/TV-dramer där fokus läggs på historia och innehåll snarare än teknik och ekonomi.

Under året togs beslut om "Hashtag" som kommer att produceras för SVT:s satsning på webben. "Hashtag" har skrivits av Lovisa Löwhagen och Jessika Jankert, båda från regionen, och handlar om de så kallade Instagramupproren. Det är det Trollhättebaserade bolaget Zentropa International Sweden som producerar. Man har valt att arbeta med ett team som till stora delar består av filmarbetare i början av sin karriär.

Professionellt verksamma långfilms- och TV-dramaregissörer, manusförfattare och producenter i Västra Götaland

I Sverige produceras varje år cirka 20 fullbudgeterade långfilmer och tio till tolv TV-dramaserier. Mängden regissörer och manusförfattare som professionellt kan leva på att göra film och TV-drama är begränsad.

Västra Götaland har sett en stark tillväxt av regissörer, manusförfattare och producenter under 2000-talet.

Länet har 26 manusförfattare som kan sägas vara professionellt verksamma. Drygt hälften av dessa regisserar också. Efterfrågan på renodlade manusförfattare har ökat kraftigt i Sverige under den senaste femårsperioden. Främst gäller det manusförfattare som kan skriva för TV-drama. Sju av länets 25 manusförfattare skriver i första hand för TV-drama. Det finns en möjlighet att etablera betydligt fler manusförfattare i Västra Götaland.

Länet har 18 regissörer av TV-drama och långfilm som är professionellt verksamma. Till dessa ska läggas de som gör gestaltad reklamfilm och dokumentärfilm.

Västra Götaland har 17 professionellt verksamma producenter av långfilm- och TV-drama. Till dessa ska läggas alla producenter som lever på olika kombinationer: beställningsfilm, reklamfilm, specifik kompetens som säljs till andra produktioner, dokumentärfilm och kortfilm. Länet har mer än 400 registrerade produktionsbolag av rörliga bilder.

Det är svårt att mäta professionellt verksamma unga manusförfattare, regissörer och producenter. Har man väl etablerat sig flyttas man automatiskt till kategorierna ovan. Genomsnittsåldern för de professionellt verksamma manusförfattarna och regissören är i jämförelse med Sverige i stort låg. Film Väst tittar mer på vilka unga kreatörer som har kontinuitet – nyckeln till att så småningom kunna etablera sig professionellt.

Västra Götaland har många unga regissörer med ambitionen att etablera sig professionellt. För att främja detta så uppmuntrar Film Väst etablerade bolag i regionen att utveckla projekt ihop med unga regissörer som tidigare visat sin talang i kortfilm.

Det finns utrymmer för en betydligt starkare tillväxt av manusförfattare. Många i länet väljer att både skriva och regissera och det gör att det är svårt att få ihop en tillräcklig erfarenhet som författare. Det krävs specialisering för att bli intressant för de större aktörerna.

Övrigt kompetensfrämjande arbete

Samarbeten samt kurser/workshops initieras av Film Väst som av tradition haft en aktiv och framträdande roll i verksamhetens ledningsgrupp.

- Kulturakademin Trappans Branschdag för Film & TV genomfördes i anslutning till Göteborg International Filmfestival och lockade 75 deltagare (43 kvinnor, 32 män) och genomfördes i samarbete med Film Väst. Målet med branschdagar är att lyfta omvärldsfrågor och belysa trender och tendenser. Branschdagen ska även fungera som mötesplats. 2015 handlade det bland annat om kvinnliga kreatörer inom reklamfilm och om visuella trender inom postproduktion.
- En masterclass arrangerades för deltagarna i satsningen The Hub: Working with actors med den brittiske regissören David Penn. Sex kvinnor deltog.
- För gruppen unga talanger har en kurs/workshop för kort- och dokumentärfilmare gjorts samt en workshop i The Art of Pitching, med den inom området mycket välrenommerade Sibylle Kurz. Ett öppet seminarium för ett 30-tal deltagare hölls i anslutningen till workshopen.
- Bland de aktiviteter som genomförts för film/tv under året kan speciellt nämnas Postproduktionsprocessen för produktionsledare - en kurs för att öka kompetensen hos produktionsledare.
- En Platschefsutbildning genomfördes för att möta bristen på platschefer i Västra Götaland.
- Seminariet Nya produktionsmetoder för nya plattformar är starten på en process att ge filmarbetare kunskap att utveckla dubbelkompetenser inom ett antal områden.

Totalt har under året 229 personer deltagit i Kulturakademin Trappans kurser och seminarier inom film/tv-området, 133 kvinnor och 97 män.

Film Väst samarrangerar en rad evenemang och satsningar under Göteborg Filmfestival. De allt populärare TV-dramadagarna som samlar i princip alla intressenter och aktörer på området i Norden är ett av Film Västs större engagemang. Film Väst är också medarrangör och finansiär av talangsatsningen Nordic Film Lab och av Nordic Film Market där aktuella nordiska filmer visas för festivaler, distributörer och internationella säljbolag.

Lokalt perspektiv Göteborg/Trollhättan/Vänersborg

Effekter uppnådda 2015

År	Antal prod.	Antal Insp dgr	Antal prod		Antal prod		Antal prod	
			Trollhättan	Antal dgr	Göteborg	Antal dgr	Övrigt	Antal dgr
2014	31	693	4	240	23	317	4	136
2015	30	991	8	285	15	319	7	387

Inklusive dagar för animation

Exklusive kortfilmer

Nyckeltal 2015

Aktiviteter	Antal	Thn	Gbg	Övr
Andel filmer med inspelning	17	24%	47%	29%
Andel inspelningsdagar	766	40%	37%	22%
Andel filmer med postproduktion	11	18%	82%	0%
Andel filmer med animation	2	50%	0	50%
Omsättning genererad totalt		26 Mkr	84,1 Mkr	51,2